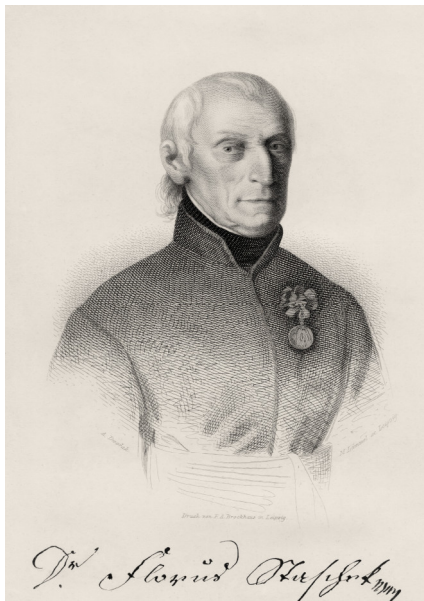

Florus Stašek

Astronomické tradice v Pardubickém kraji

Litomyšlský piarista Florus Stašek

Mezi nejvýznamnější litomyšlské piaristy, kteří se kdy zabývali fyzikální a astronomickou problematikou, patří také Florus Stašek (1782–1862). V letech 1817–1856 byl rektorem litomyšlské piaristické koleje a na zdejším filozofickém ústavu vyučoval fyziku. Podstatným způsobem se zasloužil o rozmnožení a zkvalitnění sbírek fyzikálního kabinetu zvaného *musaeum physico-mathematicum*, s jehož budováním se začalo brzy po vzniku

filozofického ústavu. Na začátku 40. let 19. století se prý žádné jiné město v habsburské monarchii, kromě Prahy a Vídně, nemohlo pochlubit tak dobře vybaveným fyzikálním kabinetem.

Stašek patřil k našim předním vědcům své doby a s řadou svých kolegů udržoval přátelské styky. Prováděl fyzikální experimenty a intenzivně se zajímal o nové vynálezy. Jedním z nich byla i fotografická technika zvaná daguerrotypie. Jejím původcem byl Louis Daguerre, jehož objev byl poprvé veřejně prezentován v Paříži v roce 1839. Této události se osobně účastnil i Stašekův přítel, vídeňský profesor Andreas von Ettingshausen. V červnu následujícího roku přijel Ettingshausen za Staškem do Litomyšle a vynález mu předvedl. Stašek pak pokračoval ve fotografování samostatně.

Litomyšl se tak zařadila mezi první čtyři města v českých zemích, kde se princip daguerrotypie uplatnil v praxi. Rektorův snímek staré litomyšlské pošty je nejstarší českou dochovanou daguerrotypií vůbec.

Stašek také publikoval několik německých pojednání s astronomickou tematikou, z nichž je nejznámější kniha *Die erleuchtete Vorhalle zum Tempel des Unendlichen (Prosvětlená síň k chrámu nekonečna)*, vydaná v Litomyšli v roce 1859. Jeho díla byla určena především studentům, jimž měla pomoci k lepšímu pochopení antických mýtů spojených s jednotlivými souhvězdími.